СВОБОДА

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ | РІК XXXI. | Число 9. | Джерзи Сити, Н. Дж., четвер, 11. січня, 1923. | VOL. XXXI. | No. 9. | Jersey City, N. J., Thursday, January 11, 1923. | THREE CENTS

УКРАЇНСЬКІ ГРОМАДИ! Прийміть сейчас участь в боротьбі проти польського наїзду у Східній Галичині, жертвами на Фонд Негайної Допомоги!

АМЕРИКА ОБСТАЄ, ЩО ФРАНЦІЯ ЗНАЛА ЇЇ СТАНОВИЩЕ

ВАШІНГТОН, 9. січня. — У відповідь на офіціяльну азяву французького уряду, котра власне появилася у французьких газетах, а після котрої французький уряд мав не знати, що Злучені Держави противляться вживанню тепер воєнної сили проти Німеччини, американський департамент стейту (міністер заграничних справ) видав публичне заперечення французької заяви.

Департамент стейту заявляє, що він повідомив французького амбасадора про своє становище ще перед звісною промовою Гюза в Ню Гейвен дня 29. грудня м. р. Як відомо, секретар стейту Гюз в своїй ню-гейвенській промові пропонував, щоби комісія, зложена з фінансістів рішила, кілько воєнного відшкодовання може заплатити Німеччина.

УРЯД ЗА ОБЛЕКШЕННЄМ УМОВ СПЛАТИ ДОВГІВ АНГЛІЄЮ

ВАШІНГТОН, 9. січня. — В палаті послів відбулася важна для межинародних справ дебата над законопроєктом про права комісії для довгів аліянтських держав.

Підчас дебати виявилося, що адміністрація президента Гардинґа стоїть за облекшенням умов сплати довгів аліянтськими державами, а рівночасно показалося, що більшість конгресменів хоче йти на стрічу стремлінню адміністрації та признати ширші права американській комісії, що має вести в тій справі переговори.

Дебата має велике значінне головно з огляду на відбуваючуся тепер конференцію межи англійськими та американськими представниками над способом сплати англійських довгів.

СЕНАТОРИ КРИТИКУЮТЬ АМЕРИКАНСЬКУ ЗАГРАНИЧНУ ПОЛІТИКУ

ВАШІНГТОН, 9. січня. — Арканський сенатор Робинсон підчас своєї промови в сенаті критикував остро американський уряд за недбальство. Говорив він, що державний корабель плине без мапи та компаса, з керманичем, сплячим при кермі.

З ним згодився сенатор Кепер, голова фармерського блоку, котрий заявив в своїй промові, що тепер настав час, в який Злучені Держави повинні щось зробити.

ХОЧУТЬ ПУСТИТИ 100,000 ВІРМЕН

ВАШІНГТОН, 9. січня. — Сенатор Джан Віліемс вніс нині в сенаті проект після котрого іміграційні власти малиби право допустити до Злучених Держав 75,000 повнолітних та 25,000 малолітних Вірмен.

СПРАВА ОБЖАЛОВАННЯ МІНІСТРА СУДІВНИЦТВА УБИТА

ВАШІНГТОН, 9. січня. — Судовий комітет палати послів постановив 12 голосами проти 2 запропонувати палаті послів відкинути внесенне конґресмена Келера обжалувати ґенерального прокуратора Доґерті за надужитте власти та другі урядові зловжитки.

ПРЕЗИДЕНТ ПІДДАЄТЬСЯ КОНҐРЕСОВИ

ВАШІНГТОН, 9. січня. — З Білого Дому дали до пізнання, що президент Гардинґ уже побачив, що конґрес не буде рішати предложеного адміністраційними приятелями внесення про допомогу для торговельних корабельних підприємств так довго, поки не буде вирішений проект допомоги фармерам, і він вже згодився, аби конґрес наперед розбирав фармерський проект, а потім чим скорше брався до корабельного.

ЗЕЛІЗНИЦЯ ІРІ ПОГОДИЛАСЯ З РОБІТНИКАМИ СВОЇХ ВАРСТАТІВ

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Зелізниця „Ірі" та підлеглі її лінії погодилися зі страйкуючими юнійними робітниками своїх варстатів, згодившися з ними на умови, предложені свого часу Зелізничою Робітничою Радою в Шікаґо.

Умова відноситься до яких 20,000 робітників.

КОНЕЦЬ КРАВЕЦЬКОГО ЛОКАВТУ

НЮ ЙОРК, 9. січня. — Два великі товариства фабрикантів діточого одіння обіймаючі разом коло 300 фабрик, відкликали нині заряджений якийсь час тому локавт.

Локавт покінчено після конференції представників фабрикантів з представниками робітничої юнії. Юнія сподіється поставити фабрикантам домаганне підвисшення робітничої заплати та примусити їх одного за другим.

З ПРОЦЕСУ ПРОТИ КУ-КЛАКС-КЛЕНА

БЕСТРОП, Луисіяна, 9. січня. — Межи дальшими свідками на процесі проти потайної організації Ку-Клакс-Клена виступав Норсверті, богатий плянтатор в околиці. Він знається добре з кількома членами організації, навіть бував самий її членом. Йому говорив капітан Ку-Клакс-Клена Скипвід, що Ку-Клакс-Клей вже справився з двома своїми ворогами (тут він розумів вбитих Деніеля та Ричардса), а незадовго справиться з дальшими шістьма, котрих він вже має на приміті.

З огляду на се свідоцтво сподіються в короткім часі арештовання капітана Скипвіда.

В СПРАВІ ЗАМКНЕННЯ ФОНДУ НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ І ЙОГО КОНТРОЛІ.

ДИПЛЬОМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВНИЦТВО ЗАХІДНО - УКРАЇНСЬКОЇ (ГАЛИЦЬКОЇ) НАРОДНОЇ РЕПУБЛИКИ В АМЕРИЦІ.

Ч: 552

1. — Подається до загального відома, що збірка на Фонд Негайної Допомоги Рідному Краєви буде переводитись до 12-го лютого, 1923.

Кінчимо ту збірку в тій непохитній вірі, що свідоме і жертволюбиве американсько-українське громадянство підіпре той фонд при кінці з такимсамим запалом як підперло минувшого року замкненне стотисячної Позички Національної Оборони. З огляду на те, що вже не остає богато часу до закінчення збірки, проситься всі місцеві комітети Фонду Негайної Допомоги повести вже тепер як найбільш енерґійну акцію за збіркою.

2. — Отсею дорогою прошу Хвальний Головний Уряд „Обєднання" призначити Контрольну Комісію, яка провірила би по закінченню збірки Фонд Негайної Допомоги враз з цілим фінансовим діловодством Місії та подала вислід тої контролі американському громадянству до публичного відома. При доборі Контрольної Комісії прошу ласкаво увзглядити всі течії нашого громадянства в Америці.

Вашінґтон, Д. К., дня 10. січня, 1923.

Др. ЛУКА МИШУГА
За Представництво Галицької Републики.

НІМЦІ ПРОТЕСТУЮТЬ ПРОТИ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ

ВАШІНҐТОН, 8. січня. — Перед торговельним комітетом палати послів виступав нині нюйорський адвокат Оскар Евінґ, та заявив іменем заступлених ним німецьких горожан, що дальше передержуванне власности сих горожан американським урядом противиться межинародним законам.

ЖІНКИ ЩЕ ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНИХ ПРАВ

ВАШІНҐТОН, 8. січня. — Виконавчий комітет Національної Жіночої Партії оголошує, що він вже виробив плян кампанії за повним урівноправненнем жінок.

Кампанія почнеться незадовго в 41 американських стейтах рівночасно.

УРЯД ВМІШУЄТЬСЯ В ЛЕТНИЦТВО

ВАШІНҐТОН, 8. січня. — В конґресі внесено проект закона, котрий установляє при департаменті торговлі спеціяльне бюро для контролі над воздухом, себто над летництвом та бездротним телеграфом і телефоном.

„КРЕСОВИЙ ДОДАТОК"

Тяжку службу мають польські урядники у Східній Галичині, коли їм признано від 1. падолиста т. зв. „Кресовий додаток" у висоті 100% від місячної платні.

НЕБУВАЛЕ ПОЛІТИЧНЕ СВЯТО

ОКЛАҐОМА СИТІ, — Оклагома, 8. січня. — З приводу обняття уряду ново вибраним ґубернатором стейту святочний комітет приготовив небувале в Америці принятте. Голова його заявляє, що комітет приготовав накормити до несхочу кождого, що зявився на місті завтра коло 1. години сполудня. Комітет проготував цілі тони цілих смажених туш, свинячих та волячих, 20,000 ґальонів кави, 100,000 бохонців хліба, ваґони ярини і т. д. По обіді мають робити параду з походом, а опісля театри мають давати даром представлення.

ПРИЇЗД ВИЗНАЧНОГО ФРАНЦУЗА

До Злучених Держав приїхав недавно Француз Еміль Куе, звісний широко в світ з популяризації лічення себе самого через суґестію, (вмовлюванне). На його погляд, кожда людина може вилічити себе самого, як буде вмовляти в себе кождого дня, що він почувається краще й краще. Він радить недужим повтаряти: „З дня на день, під кождим зглядом, мені краще й краще".

СПОСІБ НА ФАЛШИВІ ГРОШІ

Спосіб на фалшиві гроші винайшов недавно одиннімецький технік. Се розчин квасів, який ділає на всі фалшиві гроші (банкноти), а не ділає лише на правдиві державні. Коли препарат увійде в життє, то фалшівники гроший втратять хліб, бо їх „вироби" зараз буде легко пізнати та усунути з обігу.

ПРОПАҐАНДА ЗА РИБОЮ

П. Б. Вельцмілер, заступничка комішенера публичних торгів в місті Ню Йорку, постановили повести серед мешканців Ню Йорку широку пропаґанду за більшим росповсюдненнем споживання морської риби. Вона думає переконувати публику, що хоча риба й вважається не мясом, вона має в собі деколи більше поживи як мясо.

ВТІКАЧІ ЗІ СМИРНИ В АМЕРИЦІ

До нюйорського порту приїхав в понеділок грецький корабель „Король Олександер", котрий привіз 648 пасажирів, переважно втікачів перед турецьким походом в Малій Азії. Корабель їхав цілу дорогу страшною бурею. Межи пасажирами є цілий ряд людий, що колись були богатими, а нині просто жебраками. Один Грек з Малої азії оповідає, що перед турецьким походом він мав майно вартости 60,000 долярів, нині він має всего коло души 60 центів.

ВШЕХПОЛЯКИ ПРОТИ ПОСЛІВ З ВОЛИНІ

Польські „ендеки" (вшехполяки) в розпуці, що забогато є в польськім соймі їх противників, м. і. послів інших націй. Тому видумали „мудрий" спосіб, щоби їх трохи зменьшити, а саме поставили внесенне уневажнити вибір 9 послів: 5 Українців, двох Білорусинів, 1 Москаля і 1 Москаля і Жида (з Волині), закидуючи їм, що ті люди не епольськими горожанами.

СЬОГОРІЧНА КОЛЯДА

НА УКРАЇНСЬКІ ПРИВАТНІ ШКОЛИ В НАШІЙ ГАЛИЧИНІ!

УКРАЇНЦІ, РАТУЙМО РІДНУ ШКОЛУ В ГАЛИЧИНІ!

ІДІМ З КОЛЯДОЮ ХАТА ВІД ХАТИ.

ЗІБРАНІ ЖЕРТВИ ВІДСИЛАЙМО ДО ОБЄДНАННЯ, 817 НОРТ ФРЕНКЛИН СТР., ФИЛАДЕЛФІЯ, НА ФОНД РІДНОЇ ШКОЛИ.

ФРАНЦУСЬКА АРМІЯ ГОТОВА ДО НАПАДУ В СЕРЕДУ ВЕЧЕРОМ НА НІМЕЦЬКУ УГЛЕВУ ДОЛИНУ РУР

ПАРИЖ, 9. січня.—Французька армія стоїть в поготівлю до походу на німецьку углеву долину Рур завтра, в середу, вечір.

В середу вечером вона увійде в долину Рур і займе міста Ессен і Бохум.

Одначе дійсна окупація має називатись аж від 15 .с. м., коли Німеччина має зложити нову рату в золоті на сплату „воєнного відшкодовання", а на яку вона не має гроший.

Французьке правительство каже, що його армія в Німеччині буде тільки удержувати порядок і берегти французьких інтересів, а виступить оружно тільки у випадку спротиву з боку німецького населення.

ФРАНЦІЯ НАКЛАДАЄ КАРИ НА НІМЕЧЧИНУ

ПАРИЖ, 9. січня. — Аліянтська комісія „воєнних відшкодовань" трома голосами проти одного, британського, заявила, що Німеччина не виповнила своїх зобовязань у справі достави угля з власної вини і з нарочного наміру.

Наслідком того французьке правительство повідомило Німеччину, що наложить на неї кари і займе німецькі державні копальні угля і ліси.

БЕЛЬҐІЯ ПІДПИРАЄ ФРАНЦІЮ

БРУКСЕЛЯ, столиця Бельґії, 9. січня. — Бельґійський премієр Теніс заявив нині в бельґійському парляменті, що Бельґія стоїть по стороні Франції в її нападі на Німеччину.

АМЕРИКАНСЬКИЙ ДЕЛЄҐАТ В АЛІЯНТСЬКІЙ КОМІСІЇ „ВОЄННИХ ВІДШКОДОВАНЬ" КРИТИКУЄ ВЕРСАЙСЬКИЙ МИРОВИЙ ДОГОВІР

ПАРИЖ, 9. січня. — На аліянтській комісії „воєнних відшкодовань" промовляв нині американський делеґат Роленд Бойден.

Він заявив, що за недоставу угля не винна Німеччина, але версайський мировий договір і сама комісія „воєнних відшкодовань", бо наложили на Німеччину не можливі до виконання зобовязання.

ПРЕЗИДЕНТ НІМЕЧЧИНИ ОСУДЖУЄ ФРАНЦУСЬКИЙ НАПАД

БЕРЛІН, 9. січня. — Президент німецької републики Фрідріх Еберт видав нині маніфест, в якому взиває мешканців углевої долини Рур, щоби поводилися спокійно, мимо того, що Франція продовжує свою несправедливість і насилу, яка є зломаннем версайського мирового договору, проти розоруженої і безборонної нації.

Він заявив, що французька політика насили, яка нарушила договори і потоптала права людськости, тепер загрожує ключеви німецького економічного світа.

В той спосіб, каже президент, виконанне версайського мирового договору стається цілковитою неможливостю, а рівночасно життєві умовини страдаючого німецького народу стають здезорґанізовані.

Німеччина була готова, кінчить президент Еберт, виконати свої зобовязання після своїх сил. Але тепер на неї нападено і навіть її не вислухано. Ми сей акт насилля представляємо перед Европою і цілим світом.

КАЖУТЬ, ЩО НІМЕЧЧИНА ВІДКЛИЧЕ СВОГО АМБАСАДОРА З ПАРИЖА

ПАРИЖ, 9. січня. — Сюди наспіли вісти з Німеччини, що німецьке правительство хоче відкликати свого амбасадора з Парижа, як тільки французькі війска появляться в долині Рур.

ЛЯХИ ЗАБОРОНИЛИ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ ЗЇЗД У ЛЬВОВІ

ЛЬВІВ, 24. грудня. — Тутешня дирекція польської поліції заборонила і розвязала Український Народній Зїзд, який тут нині зібрався яко річне законодатне зібранне української трудової (народно-демократичної) партії Східної Галичини.

Рівночасно дирекція польської поліції приказала делегатам, що прибули на Зїзд з усього краю, щоби сейчас опустили місто Львів.

За причину того замаху на свободу зборів львівська польська поліція подала, що Український Народній Зїзд небезпечний для польської держави.

СУМНИЙ КОНЕЦЬ ЛЮБОВНОЇ ДРАМИ

ЛОНДОН, 9. січня. — Нині рано повішено тут молоду жінку Едиту Тампсон і її любовника Фредеріка Байвотерса, котрих недавно засуджено на смерть за убитте чоловіка Едити Тампсон.

Се нова подія від 15 літ в Анґлії, бо за сей час там не повішено ані одної женщини.

АВТОМОБІЛІ ПЕРЕЇХАЛИ ПУСТИНЮ САҐАРУ

ПАРИЖ, 9. січня. — Пять французьких тракторів, побудованих як тенки, переїхало пустиню Саґару за 21 днів. Се є великий поступ, коли порівнати з караваною верблюдів, яка потребує найменьше три місяці для переходу Саґари.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893.
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays, at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.
Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА.	
Three cents the copy.		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates.		В Джерзи Сіті і загряницею.	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За кожду зміну адреси платиться 10 центів.
Телефон „Свободи": 498 Montgomery. Тел. У. Н. Союза: 1888 Montgomery.
За оголошення редакція не відповідає.
З Канади належить висилати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "SVOBODA", 83 GRAND STREET, JERSEY CITY, N. J.

РІЗДВЯНА ЖЕРТВА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

Комітет Фонду Негайної Допомоги в Ембридж, Па., пересилаючи через о. Ортинського до Галицької Місії у Вашинґтоні $397.88 на боротьбу о визволенне Рідної Землі, пише:

„Є звичай у Американців обдаровувати на Різдво рідню та знакомих святочними дарунками, або по їхньому Крісмус-презентами. Нам українським еміґрантам найблизша і найдорозша наша Рідна Земля, з якої ми вийшли і куди ми вернутись раді кождої години. А що край наш в тяжкій ляцькій неволі, так ми обдаровуємо його на сегорічне Різдво Христове оттими кількома долярами, які пересилаємо нашому Правительству на боротьбу о визволенне Рідної Землі. З громади Ембридж, Па., пересилаємо $325.13, а з Вудлон, Па., $72.75, разом $397.88. Дай Боже святкувати слідуюче Різдво на вільній Українській Землі."

Теодор Судія, голова.

Антін Підуфалий, секрета. Іван Куцаба, касієр.

ВДОВИНА ЛЕПТА НА ФОНД НЕГАЙНОЇ ДОПОМОГИ.

Громадянин Д. Барабаш з Ріверсайд, Кал., пересилаючи до Галицької Місії у Вашингтоні, Д. К., оден доляр на Фонд Негайної Допомоги, пише:

„Я низше підписаний посилаю одного доляра на визволенне рідного краю. Мені прямо встидно, що посилаю тільки одного доляра на таку велику і дорогу нам всім ціль. Та Бог мені свідком, що не можу більше післати, бо тяжка хороба мучить мене вже 12 літ, а ще до того простягають руки о поміч моїх троє діточок з краю.

Та коби то так всі Українці в Америці кинули хоч по доляру, то було би вже з пів міліона і було би чим не одну біду залатати та не одну сирітську сльозу втерти. А так що? Та я маю надію, що якби не було, то наша правда побідить. Най Вам Бог помагає в дальшій боротьбі, а ми все будемо з Вами. Не опускайте тепер рук і не піддавайтесь, бо інакше пропаде наш нарід раз на завсіди." Д. Барабаш.

РАДЯНСЬКА УКРАЇНА, НАВІТЬ ТА НА ПАПЕРІ, ОСТАТОЧНО ПОГРЕБАНА!

На всеукраїнськім Зїзді Рад ухвалено дня 13. грудня, 1922, на внесенне уряду (центр. „виконкому") постанову про переміну федеративної Росії на союз соціялістичних советських републик.

Здавалося би, що се тесаме, але се не так. До союза входять чотири советські републики: Росія, Україна, Білорусь та кавказька федерація. Столицею сеї нової держави є — МОСКВА (так і досі було фактично, а тепер вже і правно). Дотеперішня ВІДРУБНІСТЬ права ГОРОЖАНЬСТВА зістала остаточно ЗНЕСЕНА. Є тепер лише одно горожанство а то „С. С. С. Р", то є „Союза Советських Соціялістичних Републик". Рівночасно ЗНЕСЕНО ОСТАТОЧНО: істнуючі досі в поодиноких державах комісаріяти справ заграничних, почт і телеграфів, зелізниць, війни та маринарки. Чинности сих комісаріятів зістали перенесені на центральний „совнарком" у Москві.

Найвисшою законодатною владою буде тепер „Союзний Зїзд Советів", що має збиратись раз на рік. В той спосіб мрія про самоозначенне народів, „вплоть до отделенія", як говорив колись Ленін — зістала остаточно большевиками зліквідована.

БЕЗКОМУНІСТИЧНИЙ КОМУНІЗМ НА РОЗДОРОЖУ.

Альберт Тома, директор Межинародного Робітничого Бюра при Лізі Народів, котрий приїхав недавно до Злучених Держав, щоби запізнатися з робітничим рухом в Америці, на запит одного ґазетяра про вигляди соціялізму в Росії заявив:

„Большевизм ще далі держиться в Росії, але нема сумніву, що се вже не большевизм. Всі комуністичні засади, на основі котрих большевики пробували перебудувати суспільність, закинено. Що більше, вони вертають навіть до засад економічної свободи з незвичайною скоростю або й зі справдішним цинізмом (кпинами), яких ніяк не можуть зрозуміти соціялісти Европи.

„Лишень дві дороги лишилися російській революції, і на них лишень може вона оперти свою силу. З одної сторони, сотворенне нової кляси середних та малих земельних посідачів; з другої сотворенне середної кляси, якої ще нема в Росії. Лишень на одній з тих доріг Росія може найти своє спасенне."

Послідні події в Росії після всякої правдоподібности показують на зовсім инчий хід російської революції, принайменче в найблизчій будучности. Рівночасні вістки про нову недугу Леніна та про похід молодих комуністів на релігійні інституції вказувалиби, що в рамах комуністичної партії наспіває радикальна струя, яка зрісши в силу певно буде старатися завернутися від капіталізму чи, як він там в Росії називається, „нової економічної політики". Доперва після побіди сеї течії, яку Ленін свого часу назвав діточим комунізмом, можливий упадок комунізму та поворот Росії на дорогу, вказану Томасом.

„В ПОЛЬСЦЕ — ЯК КТО ХЦЕ".

(Початок вшехпольської анархії).

Оригінальна допись з Відня.

День 11. грудня с. р. був призначений для торжественного заприсяження першого **президента** польської републики Нарутовича. Пілсудський був лише — **начальником** держави по мисли так званої „малої конституції", котру він називав „малою дамою".

Нарутович є з фаху інжинер від водних будівель, а студіював в Петербурзі та в Швайцарії. Він має отже „ментальність" (спосіб думання та відчування) російську і є досить лівих переконань.

Вийшов він аж при **пятім** голосованню на президента, а цілий вибір тревав взагалі від 12 в полудне до ½8 години вечер! Вже з сего видно які відносини панують в новім польськім соймі і чого мож по нім сподіватись!

„Хена" то є взагалі консервативсти: вшехполяки, шляґуни, клерикали — хотіли переперти на президента держави ґрафа Замойського, що є тепер послом в Парижи. Пепеесовці (п. пар. соц.) спершу голосували на Дашинського, а потім разом з другими поступовцями на проф. Бодуена де Куртене, котрий дістав більше як сто голосів. Сей добродій був приятелем пок. І. Франка а університетську катедру в Кракові стратив через се, що виступав в пресі проти власників камениць, котрі подавали в уряді податковім фальшиві (низші як було поправді) суми побираних чиншів. Коли сего літа був він у Празі то дуже бурився, що українська молодь не має свого університету у Львові але мусить їхати аж у Прагу. Річ очивидна, що такого чоловіка більшість польських послів не мала охоти допустити на начальне місце в державі! Вийшов остаточно Нарутович але він також для вшехполяків за лівий. Почали вони отже з місця аґітувати проти нього і позискали собі відразу до помочи значну часть студентів шовіністично і імперіялістично настроєних. В тім підюджуванню молодежи прав первородну ролю ґенерал Галлер, що також зістав послом, і котрому се бунтованне закинув в соймі в очи пов. Морачевскі. Є се той самий Галлер, що пішов на нас з зібраною у Франції армією в 1919 р. а тепер є диктатором та „вішателем" у Сх. Галичині.

Досить, що дня 11. грудня, що був призначений на заприсяженне президента — вже від раня облягали соймову палату тисячі розюшених вшехполяків. Вони почали невдовзі почувати себе прямо панами ситуації так, що переводили навіть контролю послів і сенаторів, що ішли до соймової салі При тій нагоді побили вони до крови трех жидів: одного сенатора, одного посла і одного журналісту, так що ті з закровавленими головами ледви вихапувалися та схоронились в соймовій палаті. Еще гірше повелося соціялістам Дашинському та старенькому, 80-літному сенаторови Лімановському, котрих товпа схопила та затягнула до головної кватири вшехполяків, звідки їх доперва пополудни визволили поліцаї та узброєні в кріси робітники.

Тимчасом президент Нарутович розпочав свою торжественну їзду до сойму. Та не їхав він головними вулицями, як було в пляні, але бічними вуличками. Та і се не повелось гладко, бо вшехполяки на скоро виставили йому впоперек вулиці барикаду.

Нарутович і його почет їхали парадними колясками в оточенню двох шкадрон уланів і кінної поліції. Та барикада здержала їх так, що треба було її розбирати, а підчас сего вшехполяки обкинули **першого президента воскресшої польської держави болотом** та снігом!

Нарешті війско і поліція здобули йому пробоєм дорогу до сойму, де він і зложив присягу. Місця соймові, призначені для правиці — були порожні, бо ціла „Хена" і її союзники — урядували на вулици. Тут прийшло до великої бійки між вшехполяками а робітниками, підчас котрої впало кількох участників її трупом, а кільканайцять віднесло рани. Посла соц. Пйотровского так побито, що слаба надія на його подужанне. Також побито двох людовців: Ануша і Шидловського.

Ціла та звірська напасть викликала у лівих послів велике розяренне, так, що коли міністер справ внутрішних Камяньскі явився в соймі, то маршалок Ратай (людовець) гостро всів на нього закидуючи йому, що він головно завинив, бо не постарався перешкодити сим демонстраціям. Посол Вітос заявив з натиском, що він ані до Каміньского ані до сего уряду взагалі не має довіря, а пов. Діяманд візвав Каміньского, щоби негайно забирався з сойму. Сей і справді ще сего самого дня подався до димісії, а його портфель обіймив тимчасом міністер публичних робіт Даровскі. Начальника варшавської поліції не лише прогнано з посади але ще й віддано його прокураторії державній.

Яко протест проти сих вшехпольських ґвалтів ухвалили робітники ґенеральний страйк і зараз його перевели в діло. Відразу станули і фабрики і трамваї і світло електричне. А так, як вшехполяки ґрозили еще й погромами жидів, то соц. жидівська молодіж постановила заложити узброєну охорону.

По полудни розїзджали улицями панцирні авта зі скорострілами, а на площи „трех хрестів" прийшло таки до стрілянини.

Остаточно — вечер відбулося засіданне клюбових голов, почім видано спільну ідозву до населення взиваючу до супокою.

На тім однак не конець. Ліві людовці з „Визволеня", котрі власне поставили кандидатуру Нарутовича — розіслали до часописей заяву, що акти терору виконані в Варшаві з боку реакційних партій змусять людові маси до як найострійшої боротьби за задержанням законного порядку. За кождий а-так правих в містах — послідує негайно рішуча відплата на селах, або иншими словами, що польські хлопи зроблять собі самі сатисфакцію на дідичах та їх фільварках.

Що в устроєнню демонстрацій була безумовно рука ґен. Галлера, котрий є взагалі „чоловіком" „ендеків" і „хадеків" (христ. дем.) висувались ними проти Пілсудського — видно вже з того, що молодіж академічна і ґімназіяльна устроїла в його честь велику овацію. Галлер вийшов до молодежи і виголосив до неї промову, в котрій зазначив, що через послідні події в Національнім Зборі (соймі і сенаті разом) зістала Польща збезчещена. Він розумів під сим очивидно вибір „лівого" Нарутовича президентом держави. — Демонстрація молодежи доказує після Галлера, що обуренне на такі події бере у польськім народі верх.

Що до Галлера самого то мушу сказати, що се є той сам пан, котрий еще яко австрійський капітан назбирав в осени 1914 р. в косівськім повіті більше як 600 Гуцулів-добровольців до польського леґіону. Гуцулам представлено, що се буде **український** леґіон, і що по „абрихтованню" вони підуть „визволяти Україну". З рамени т. зв. „Боєвої Управи" я їздив 21. грудня 1914. до Найвисшої Команди австр.-угор. армії в Цешині і домагався відосланя сих добровольців до Укр. Січ. Стрільців. Таке домаганнє ми вже були зробили перед тим писемно. Референт сих справ полк. ґен. штабу Гранілович відповів мені, що він і справді на наше домаганнє зажадав від польського леґіону віддання підступно забраних Гуцулів та комендант леґіону Дулскі дав звіт, що се неправда і ніяких Гуцулів у них нема. „На таку заяву його екселенції — сказав Гранілович — я безрадний!"

Доперва помалу, коли дехто з тих Гуцулів дістався до віденського шпиталю резервового г. 16. удавалося нам їх визваляти з польської неволі.

Відень, 14. грудня, 1922.

Д р. Кирило Трильовський.

ГОЛОД І БРАК ОДЕЖІ НА УКРАЇНІ

Представник американської адміністрації допомоги полк. Ґров. який відає харчуваннем дітей на Україні, сповіщає, що на Україні близко міліонови дітей бракує одежі; в деяких місцях брак одежі зеднаний з браком харчів. Він каже: „Брак харчів дуже значний на полудневій Україні й в той час панує кольоєальний брак одежі. Через те дітям дуже важко приходити до їдальні АРА з надходом холодів. Особливо важке становище безпритульних збігців, які не мають жадної можливости знайти притулок й мають саму нужденну одіж".

З ПІДКАРПАТСЬКОЇ РУСИ.

(Спеціяльна кореспонденція „Свободи").

„Загальний конгрес".

„Соединені русскі партії", тобто „трудовая" (кацапська), „Земледѣльскій союз" (мадярофільська) та „землдѣльска автономна партія" (все йде з „земл. союзом") з участю „народної партії" з Пряшева приготовляють в Мукачеві „Загальний Народний Конґрес", на котрім мають бути делеґати всіх сіл і орґанізацій, всіх так східних як і західних жуп. Будуть запрошені також й американські орґанізації. Програма конгресу політична, культурна й господарська. Конґрес ставить собі за ціль: злука „русскаго" народа в справі переведення його автономії.

Реченець конґресу ще не означений.

„Земледѣльскій Союз".

Нераз писав я про цей союз. Свого часу післав я був і відповідню статтю про його, але вона десь затратилася й тому дозволю собі написати дещо про його тепер.

Орґанізатором, а тепер „секретарем й управителем" „подкарпатского земледѣльского союза" є др. Йосиф Камінський. Це кандидат адвокатури, колись талановита й освічена людина, походить із давної шляхоцької родини. В часі війни був у полоні в Росії, навчився російської мови та пригорнувся трохи російській культурі. Загалом — людина дуже самопевна, амбітна, хвалькувата, слабкої волі, любить часто заглянути до чарки.

Був мадярським урядником. З хвилею утворення „руського" міністерства при кабінеті Каролія покликано Камінського на урядника того міністерства. По большевицькім перевороті призначено його комісарем на мукачівську жупу. По приході чеської влади став він мукачівським жупаном, але скоро мусів це становище покинути через те, що не реаґував проти мадярських протидержавних маніфестацій в Мукачеві. Літом 1920. р. взявся за орґанізацію політичної партії, яка 14. грудня. 1920. приняла назву „подкарпатскій земледѣльскій союз". Виразно зазначую, що в назві партії немає прикметника „руський" чи „русскій", бо її орґанізатор числив на вступ мадярських хліборобів у партію. Печатка партії є в мовах мадярській і руській. Але Мадяри до партії не вступили. Їм навіть Камінський був за націоналістично руський.

Тепер це можна сміло сказати — найсильнійша партія, саме своєю інерцією. Бо до неї причисляється все, що чується невдоволене з теперішнього стану — чи то економічного, чи то політичного. Належить чи краще причисляє себе туди мадярофільське священство, невдоволене відібраними чеською владою подарками вірних роботою і натурою („коблини" й „роковини"), дальше несвідома національно інтелігенція — взагалі всі, що повоєнну мізерію приписують переходови країни під чеську владу, а вихід із цього бачать у повороті під Мадярщину. До того партія викинула як перше гасло: „Геть з чужинцями!", який знайшов відгомін серед автохтонської інтеліґенції, що не хоче признати своєї приналежности до російського чи українського народу, а в буденному життю не видержує конкуренції з нікім — бо невироблена політично й безязика. Гасло це не знайшло однак ширшого відгомону, але зразу викликало недовіре у Чехів, що воно звернене якраз проти них.

Від марта, 1921, видає партія тижневик „Карпатскій вѣстникъ". Писаний місцевим діялектом із сильною домішкою російських слів; інколи попадають чисто російські статті. „Нашим літературним языком буде русскій язик, лишень вибросим з него великорусскі слова" — такий куріозний погляд Камінського — ще й із російською правописю. Це так якби хтось у нас сказав: „Нашою літературною мовою буде українська, лиш викинемо з неї великоукраїнські слова". Коментарів не треба!

Богато людий сумнівається в „руськість" Камінського, але він де треба й не треба це підчеркує. Щодо його серіозности — то він сам казав, що уважає себе за с.-дека, але „земледільську" партію зорганізував тому, що — мовляв — населенне тут 90% хліборобське. Оголосив був свого часу солідарно з усіми редакторами заяву про вилишення „ъ", а по кількох днях знов завів, бо — мовляв — народ проти вилишення протестує і аж сойм має це рішити.

„Головою" партії є селянин Рижак — для декорації. Він не має звичайно жадного голосу, лиш від часу до часу йому дещо за „фірму" заплатять. Але всетаки від часу до часу він підносить голову і каже своє слово. Відомий був такий випадок:

На урядове засіданне державного земельного уряду в Ужгороді, в котрому бере участь і Камінський, входить нагло якийсь дядько, якого Камінський представляє як Рижака, голову своєї партії. Рижак, підхмелений, домагається голосу, а одержавши його, каже:

„Ви панове, якщо хочете в народі працювати для народа, мусите вислухати чоловіка, котрий знає бажання того народа, котрий із ним живе і з нього вийшов. Ви не можете слухати такого пана, як отут мого секретаря (показує при тім на Камінського), що ще не мав у руці сапи та лиш сидить за зеленим столом і нічого не знає, чого бідний народ хоче"...

В тім випадку Рижак був певно голосом всего майже руського селянства. Але Мадяри й Жиди вважають його мужем провидіння, спасителем проти славянських впливів і висувають його на ґубернатора.

А це примушує правительство ставитися з недовірем до його. а навіть підозрівати, що він фінансований Мадярами.

З початком 1922. р. злучився Камінський з кацапською партією — проти руської хліборобської і соц.-демократичної, що стоять на українському становищі. Бо для Мадярів, а тимсамим для Комінського, зріст національної свідомости та почуття покривдження Мадярами серед руського населення є грізне. І в тім випадку їм одинокими союзниками є лишень кацапи, бо їх ціллю є здержуванне природного розвою, а защіплюванне чужої мови і культури, а через це затемнюванне населення. Кацапам знов — які сказали собі, що для них мадяризація, словакізація чи чехізація не така страшна як „українізація", тобто природний розвій — вийшли в тім випадку природними союзниками мадярофілів під проводом Камінського.

На жаль „Союз" і кацапи розпоряджають фондами—нераз темного походження. Народницькі партії такі бідні, як і весь народ — і не можуть розводити такої аґітації, до того не перебирають так у засобах, як це роблять кацапи й мадярони.

Орґан „Союза" „Карпатскій вѣстникъ" став підголоском „Русскої Землі", а часом видно в йому руку самих редакторів кацапського орґану. Переказувати ці квітки скаженої люти до українства обидвох ґазеток читачам „Свободи" річ злишня.

ЛИСТ З КРАЮ.

„Рицерскі наруд".

Дорогий Куме! Лист від Тебе прийшов у такий кепський час, що мусів'єм його зараз сховати, бо якраз тоді було в селі виборча карна експедиція. Що тут у той час діялося, то годі описати усі страхи. Ти мав жидівський розум, що у пору вирвався відси. Бувбись певно неоден кутик витер. Більше як два тижні не можна було по двох стояти, а по 5-тій у вечер не вольно було вийти у село, бо зараз підозрівали, що аґітатор.

Перед виборами прийшов наказ, що громадська рада має вибрати комісію виборчу. Наша рада відмовилася від сеї „чести" тож війт сам найменував і подав до староства. Без відома людий він подав отсі імена: Микола Ґула, Леґіон, Вовк, Дзобик, марущак, Гр. Кіцара, Сидор Ілько, Опела Михайло, Сисак Іван, Данило Олексів — пятьох до комісії а пять заступників. Коли ці люди відмовилися від виборчої комісії, тоді заарештували Сисака, Кіцару і Данила, а з ними і Ваврика Опеля за якусь там ґазету. Передержали їх три тижні в арешті, аж поки не скінчили тих славетних виборів. Марущак і Ілько Сидор також не брали участи в комісії, бо похорувалися. Проте із тамтих решти створили комісію, яка урядувало під охороною войска. Те войско здирало по селі хліб, сир, масло, молоко, солонину, яйці, а також збіже — жито, пшеницю, овес, сіно. Крім того форшпани мусіли звозити дрова. І Вовкови привезли дров, бо він був цілий „махер".

До сойму дістали двайцять голосів. Як прийшли вибори до того їх сенату, то спровадили 40 жовнірів, які вже не здирали, але рабували, що їм під руки підпало. Як хто не хотів дати добровільно своєї праці, то били. Кошового **хлопця** Івана дуже сильно **побили, а дуже тяжко** Михайла Бойка, Юрка Штиґу, Андруха Федчишина, Готонового **хлопця.** Баранового Сенька, **Гурманову дівку;** — приарештовані були Вас. Кошок, Гринько, Михайло Олексів і Гр. Олексів у самий день виборів до сенату — а з ними і мене арештовано. При арештованню побили Гринька Доцка, Гната Ґ., Олексу Сайового тому, що не хотіли голосувати. **Заарештували також Гандзю Скалішову,** але випущено її по голосованню.

Люди поховалися по полях, але привозили їх силою фірами. Ловили їх як диких звірів. Уся та наґінка принесла їм щось 57 голосів. У нас біда, бо вже три місяці паде дощ без перестанку. Чимало добра пігнило незібране, а болото таке, що ніхто такого не запамятає. Загалом тут коло нас дуже паршиво.

Кінчу цей лист, бо дають знати, що варта іде. Зараз будуть під моїми вікнами.

ПОЛЬСЬКИЙ БИЛЯНС НА ВОЛИНІ.

Вшехпольська „Ґазета Варшавська" принесла довші дві статті про „наше ржонди на Волиню". Щоби мати понятте про здобутки польського уряду, не треба подавати аж цілі статті. Отсі виїмки з них достаточно їх схарактеризують:

„Серед селян утвердилося переконанне, що без хабаря нічого не зробиш у польських влад"...

„Ми (Поляки) ніколи нічого не передбачували, нічого не зробили в пору...

„Дороги і мости по селах ненаправлювані від літ. Декотрих просто переїхати не можна; зате всюди є рогачки...

„А бандитизм, крадежи? Народ просто перестав вживати помочи поліції...

„А система виміру справедливости, та безкарність не лишень опришків та бандитів але й безкарність всяких урядових зловжитків, яка вже увійшла в пословицю?"...

І так далі, і так далі. Без кінця.

При кінці статті заключення. Не думаймо, однак, що заключення поправитися, завернути з дороги, не поповняти на будуче недбальств, надужить, звірств.

Нічого подібного. З наведених фактів автор робить заключенне, що українському хлопови нема що й дивуватися, що йому захотілося самостійної України. Щоби йому сеї України відхотілося, автор радить завести виїмковий стан, післати карну експедицію з добре платними урядниками, дати війску свободу погуляти, а тоді українському хлопови відхочеться самостійної України.

Забуває лишень, що, вступаючи на українську землю три роки тому, польський уряд якраз тому починав свою політику знущань та насильства, аби залякати українського селянина та відучити його самостійної України, і що власне ся політика трох літ зробила для поширення свідомости потреби самостійної України більше, як десятиліття тяжкої праці українських патріотів.

Щасть-же Полякам, Боже, так і далі.

ЛИСТ З ЛЯЦЬКОЇ ТЮРМИ ДО АМЕРИКИ

Львів, 25. падолиста, 1922.

Дорогий Андруху!

Доношу Тобі, що я вже другий місяць сиджу у Львові в польськім арешті. Зараз на другий день по похороні мами 14. жовтня двох польських жандармів **забрали мене хорого** з дому і вивезли до Львова до арешту. А за що, то ще донині не знаю. І мені здається, що тільки длятого, що я Українець-академик. І то **не лише я сам оден сиджу тут в арешті, але тисячі товаришів академиків зі Східної Галичини** мучать ся невинно в польській тюрмі. О поміч нема до кого вдатися, бо побідні держави так звана „Антанта" віддала нас, себто Східну Галичину, Полякам, а ті роблять з нами се, що їм захочеться. Мордують на кождім кроці Українців. **Арештують, бють, стріляють, вішають, хто лиш Українець.** Добре було би, щоби Ти сей лист дав прочитати свому парохови, або кому другому такому, щоби міг інтервенювати у американської влади або й у самого президента Гардинґа.

Тепер що до Тебе, Дорогий Андруху, то нема що довго надумуватись, іно старайся як найскорше приїхати до дому. Бо мене арештували і держать в арешті, а дома лишились самі тато, старі, сиві і тяжко хорі. Як мене **брали з дому жандарми, то тато плакали як маленька дитина і нічого не помогло.** Взяли і **держать в тюрмі темній, зимній і голодній.** Але дух наш сильний як сталь англійська і ніщо нас не зломить. Здоровлю щиро і цілую Тебе

Микола.

(Другий лист іншою дорогою).

ПОМЕР В ЛЯЦЬКІЙ ТЮРМІ ЗА УКРАЇНУ.

Дня 23-ого падолиста, 1922, помер в тюрмі, в Кельцах, в російській Польщі, названій „сьвентокршиске вензєнє карне земі келецкей". Українець громадянин КИРИЛО КРИСА, із Золотої Слободи, бережанського повіта, у 52-ому році життя, на чахотку (сухоти), перебувши на шпитальному лїченню через 1 день.

Покійного засудив польський суд в Бережанах вироком з дня 8-ого вересня, 1921, за злочин публичного насильства з § 87. з. к. на 6 літ тюрми, так, що по вчисленню 1 року слідчого арешту і при примíненню помилування мав відсидіти ще 2 роки тюрми. Покійний відповідав перед польським судом за роззброєнне польських міліціонерів у Золотій Слободі дня 23. червня, 1919, і за перенятте влади в селі. Покійний полишив в селі жінку вдовою й сиротив діти. Належав він до всіх українських товариств і брав живу участь в політичнім життю.

Був се сильний кремезний козарлюга, якого знала ціла околиця. Ляхи завзялись його зломити і муками та тюрмою загнали його передчасно в могилу.

Покійний Криса був взірцем завзятого селянина-борця. Він не злякався жадних польських „владз", ані їх переслідувань, ані мук. Він ніколи не подавався, ані не уступав.

Яко український громадянин сповнив свій обовязок, зорганізувавши українську владу у своїй громаді. За се йому належиться признанне від свого народу і краю.

Але на його рідний край напав ворог-наїзник і за сповнення його святого обовязку судив його своїм судом. Судив його за се яко „злочинця". Та Криса тому судови наїзника сказав, що він не має права його судити; що він сповнив свій обовязок і з того він гордий. Як ляхи його катують і судять, то лише на підставі насильства.

І так старий кремезний Кирило Криса за любов до рідного краю і за труд для його вільности по році мук і тюрми пійшов ще на два роки важкої тюрми ляцьких катів.

Та не добув уже тої тюрми. Ляхи домучили його по несповна 14 місяцях дальшої дволітньої тюрми, яка прискорила його смерть.

Помер далеко на землі ворога, але його рідне село Золота Слобода, уся Бережанщина і цілий його рідний край його не забудуть.

Уся Галицька Україна у смутку перешле терновий вінок на могилу завзятого громадянина-патріота.

Вічна і славна йому память!

ДОПИСИ

ІСТ СТ. ЛУИС, ІЛЛ.

Збірка.

На іменинах у Дм. Іващука зложили на негайну поміч рідному краєви отсі добродії: Дм. Іващук і Ів. Тимкович по $3.00; Олекса Петришин, Павло Кохманський, Петро Топоринський і Григорій Качмар по $2.00; Михайло Картичак, Михайло Магац, Стефан Щурик і Дмитро Гладишевський по $1,00. Разом зібрано на Іменинах $18.00. А давно було в касі У. Н. Комітету, котрі зібрано дрібними жертвами, $8.54, то разом робить $26.54. З того заплачено за пересилку гроший 14 цнт., остало $26.40, які відіслано до Вашинґтону дня 26-го грудня 1922.

Правда що се маленька жертва, але честь вам товариші, що незабуваєте за рідний край при всякій нагоді.

Дм. Іващук.

Наше братство св. Михаїла, від. 308 У. Н. С. вислало протест проти ляцьких безправств до сенаторів в Вашингтоні дня 18-го грудня.

Дм. Гладишевський, предс.
Йосиф Зьомбра, кас.
Дмитро Іващук, секр.

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА.

З діяльности Української Ліґи Американських Горожан в Филаделфії, Па.

Подається до відома усім Українцям в місті Филаделфії, Па., що на річному мітинґу „Ліґи Американських Горожан Українського Роду", який відбувся дня 31-го грудня, 1922, у Филаделфії, Па., зістав вибраний новий уряд для місцевої Ліґи. До уряду увійшли: Михайло Дубас, предсідателем, а Михайло Вишиванюк, заступником предсідателя; Андрій Шостак і Стефан Слободян, секретарями; Іван Федор, касієром, а Никита Бурий заступником касієра; контрольори: Теодор Грицей, Стефан Штогрин і Михайло Рибак.

Ухвалено, аби взятись до як найенерґічнійшої праці в справі визволення нашої старої вітчини Східної Галичини, а то, помогти „Обєднанню" в збірці жертв, а також помогти сій Організації в її праці.

Взято також під розвагу занепад праці головного уряду Ліґи, який зістав вибраний на Зїзді у Вашинґтоні, однак з деяких важнійших причин дискусію над сею справою відложено до слідуючого мітингу, а тимчасом поручено нововибраному місцевому урядови розслідити причини того занепаду і здати справозданнє на слідуючім мітингу; опісля филаделфійська Ліґа переведе дискусію і прийме відповідні ухвали.

Ухвалено також, аби мітинги безуслівно відбувались кождого місяця і в іншій дільниці міста. В той спосіб дасться спромогу тим, що не мешкають в осередку міста, бути хотяй раз на два-три місяці на мітингу.

Вкінці ухвалено, аби розвести як найенергічнійшу агітацію в справі приєднання якнайбільше нових членів до Ліґи.

Зібрано вкладок в квоті $20.00. Вписано 9 нових членів.

Филаделфія, Па., 6. січня, 1923.

ЗА УРЯД МІСЦЕВОЇ ЛІҐИ:
Михайло Дубас, предс.
Іван Федор, кас.
Андрій Шостак і
Ст. Слободян, секретарі.

РАЧЕСТЕР, Н. Й.

Справленнє помилки.

До Хвальної Редакції Свободи.

Прошу подати для спростовання помилки в дописі з дня 3. січня с. р. під заголоском Українське протестаційне віче, — що отсі добродії: Михайло Солдат, Василь Пукіш, Іван Федоришин, Роман Коник, Василь Луцишин зложили по $1.00, а Яцко Панчишин 50 центів.

К. Шевчук, секр.

Новий Найбільший в Світі Здобуток, Кольосальний Шілд.

Colgate & Company перша счудувала світ в сім напрямку, будуючи найбільший в світі годинник на своїх фабриках. Минувшого року вона побудовала найбільший термометер в світі на Boardwalk в Atlantic City для поширення її вартних продуктів, а тепер приходить кольосальний шілд. Цікаве, що буде по сім?

Можливо найбільший шілд в світі будується тепер на верху найвисшої фабрики Colgate & Company в Jersey City, понад Гудсоном, проти New York City з великою написею "FAB".

Сталева структура сего шільду важить понад 100 тонів, є 153 фітів довга а висока 75 фітів понад фабрикою з 8 поверхів яка є 112 фітів висока. Сей шілд є високий більше як половина фабрики. Самі букви FAB суть 56 фітів і 6 цалів високі.

Слово FAB буде можна легко читати голим оком з віддали 8 миль, а сам шільд буде можна бачити з віддали 30 миль. Хто може обчислити скільки очий буде бачити його вечерами?

Зроблено також богато експериментів щодо освітлювання його. Робітники виходячі пізно з праці та ріжні другі люди переїзджаючи ферою вечерами, дивувалися, що се за дивоглядні світляні лучі кидаються супроти небосклону.

Освітленне се зроблене в той спосіб, що може кидати світло горизонтально в гору з кождого одного з його світячого рамена.

Пляном і виконанием освічування сего кольосального шільду занялася електрична компанія Illuminating Laboratory of the Generel Electic Company в Schenectady, котра привела його освітлюванне до його теперішного степення, а який має 48 L-1 освічуючих рефлекторів, а кождий з них має 500 світел (ламп). Лямпи розміщені так, щоб дали як найбільше світла.

Colgate & Co. се суть найбільші фабриканти тоалетових виробів в світі. Вони виробляють товар як: Colgate Ribbon Dental Cream, Colgates Talc Powder, Cashmere Bouquet Soap, Rapid Shaving Cream, Florient Face Powder and Perfumes та богато инших. FAB є новий виріб компанії Colgate до миття делікатних матерій.

4 РОКИ БУЛА В ЛЯЦЬКІЙ ТЮРМІ ЗА УКРАЇНСЬКИЙ ПАТРІОТИЗМ

Дня 10. грудня, 1922, випущено на волю Зофію Мулярчуківну із Жовківського передмістя у Львові, яка перебула майже 4 роки у польській вязниці, засуджена за чинну допомогу українській армії в 1918 р. в боротьбі проти Поляків.

ТРУСИ Й АРЕШТИ НА ВОЛИНІ

В Горохівськім повіті переведено труси у членів Українського Виборчого Комітету М. Баламута, А. Братуня, В. Ковальчука, Й. Бабія. Нічого не найдено.

В с. Шпиколосах арештовано учителя Степана Збіраля і вивезено до Львова. Причина арешту не відома.

В Турийській волости переведено ревізії у селян Гринецького й Вербицького. При ревізії нічого не найдено, а тільки застрашено селян.

Ходять чутки, що такі ревізії мають відбутись по цілій Волині у звязку з тим, що населеннє голосувало на список ч. 16.

Радіярд Киплинґ.

РІККІ-ТІККІ-ТАВІ.

(2)

(Продовження).

— Яка користь з того? — думав Ріккі-Тіккі. Він же й так неживий.

Потім надійшла Тедова мати, взяла Ріккі на руки і почала голубити його та промовляти, що він визволив Теда від смерти; батько величав його провидінням, а сам Теді дивився витріщеними з переляку очима. Ріккі-Тіккі все те дуже-дуже дивувало, бо він зовсім не знав, що за причина такого поводіння. Та проти він почував себе зовсім щасливим.

Підчас обіду, коли він ходив по столі поміж склянками з вином, йому давали стільки ласощів, що він міг би й обїстися. Але він памятав про Наґа та Наґаїну, і хоч приємно було йому те, що гладила його Тедова мати, і хоч з великим вдоволенням сидів він у Теда на плечах, а все-ж таки иноді очі його раптом червоніли, і він насилу здержував себе, щоб не закричати войовничим голосом: Рікк-тікк-таві-тіккі-чк!

Теді приніс його до свого ліжка і конче хотів, щоб він спав під його підборіддям. Ріккі-Тіккі мав добре вихованя і не міг укусити або дряпнути хлопця; але як тільки Теді заснув, він попрямував на нічну гулянку всюди по кімнатах і в темряві натрапив на щура Чучундру, що скріб коло стіни. Що-ночи намагався він набрати сміливости, щоб вилізти на середину кімнати, але ні разу в цьому йому не пощастило.

— Не убивай мене, — простогнав Чучундра крізь сльози. — Ріккі-Тіккі, не убивай мене!

— А ти гадаєш, що той, хто убиває гадюк, буде убивати щурів? — зневажливо запитав Ріккі-Тіккі.

— Ті, що убивають гадюк, сами гинуть од них. — ще жалібніше захлипав Чучундра. — Чого доброго Наґ ще помилиться і, замісць тебе, убє мене.

— Ну, цього боятись нема чого, — сказав Ріккі-Тіккі. — Наґ живе в саду, а я певен, що там ти ніколи не буваєш.

— Мій брат щур Чуа, казав мені... — почав Чучундра, і раптом замовк.

— Що казав?

— Цс! Наґ може чути, Ріккі-Тіккі. Ти-б поговорив з Чуа в саду.

— Не хочу, — і ти можеш розказати мені. Ну, швидче, Чучундро, а то я вбю тебе.

Чучундра сів і почав плакати та так гірко, що аж сльози йому покотилися по вусах.

— Я нещасне сотворіння, — казав він, ридаючи. — Мені завсігди бракувало сміливости вийти на середину кімнати. Я нічого не можу розповісти тобі. Чи чуєш, Ріккі-Тіккі?

Ріккі-Тіккі почав прислухуватись. В домі було тихо, тихо, але раптом до нього долетів легенький згук, ніби то чміль бився у вікно; то було ледви чутне, сухе повзання гадючої шкіри по цеглі.

— Це Наґ або Наґаїна, — промовив він. — Хтось із них плазує по стоці купальні. Твоя правда, Чучундро, слід було поговорити мені з Чуом.

Він проліз тихенько до Тедової купальні але там нікого не було; тоді він побіг в ту кімнату, де містилася материна ванна. Ріккі-Тіккі потихеньку проліз в долину до того місця, де із стіни була вийнята цеглина, щоб вільно спливала вода з ванни. Він почув, що за стіною тихенько розмовляли Наґ та Наґаїна.

— Коли не буде в хаті людей, — казала Наґаїна своєму чоловікові, — він також зникне, і сад знов буде належати тільки нам. Іди тихенько і починай од високого чоловіка, що убив Караїта. Коли скінчиш усе, то прийди розказати мені, а потім разом підем на полювання за Ріккі-Тіккі.

— А чи-ж буде користь яканебудь, коли я убю людей? — питав Наґ.

— Розуміється. Коли не було людей у хаті, то хіба бігали по нашому саду мунґоси? Поки нікого не було в хаті, ми жили, як король і королева, в саду. А крім того памятай, що, як тільки вилізуть наші діти з яєць, що лежать на грядці в саду, — а це може трапитись і завтра, — їм потрібне буде спокійне місце.

— Твоя правда, я про це й не подумав, — сказав Наґ. — Я піду, але шукати потім за Ріккі-Тіккі нема ніякої потреби. Як що пощастить мені, я убю високого чоловіка, його жінку, дитину і тихенько повернусь. Коли в хаті нікого з людей не буде, то Рікк-Тіккі і сам піде звідсіль.

Ріккі-Тіккі тремтів, переповнений почуттям гніву і ненависти. Голова Наґа зявилася з дірки зробленої для спуску води, а з головою помалу зявилося і довжезне холодне його тіло. Хоч і лютий був Ріккі, а проте він злякався, коли побачив, яка велика кобра. Наґ виправився, підніс голову і подивився в темну кімнату. Ріккі бачив, як палали його очі.

— Коли я тут убю його, — думав він, — Наґаїна зараз довідається, а коли я буду битись з ним де-небудь на просторі, то перевага буде на його боці. Що-ж мені робити?

Наґ рухався то в один, то в другий бік, а потім Ріккі-Тіккі почув, як він став пити воду з глека.

— Коли високий чоловік убив Караїта, — промовив Наґ, — він мав ломаку в руках. Напевно він і тепер її має, але коли прийде рано сюди купатись, то ломаки з собою не візьме. Пожду на нього тут. Наґаїно, чуєш? Я пожду на нього до ранку тут, у холодку.

Із-за стіни не було відповіді, і Ріккі-Тіккі зрозумів, що Наґаїна пішла геть. Наґ обвився кругом великого глечика, а Ріккі-Тіккі стояв нерухомо, як мертвий. Тільки після того, як проминула година, почав він тихенько наближатися до глечика. Наґ заснув, а Ріккі-Тіккі дивився на його велику спину і міркував, в яке місце вчепитись йому зубами.

— Коли не прокушу йому спину за один раз, — думав Ріккі, — він почне пручатись; а коли він буде пручатись — ох, Ріккі!...

Він глянув на Наґову шию і побачив, що вона дуже велика і товста; коли-ж укусити його коло хвоста, то це тільки роздратує Наґа і викличе у нього великий гнів.

— Треба впястись у потилицю, — вирішив він нарешті, — в потилицю, вище плями, а як тільки вчеплюсь я зубами, то вже не випущу його.

І він скочив. Голова гадюки трохи була відхилена від глечика і лежала саме в тому місці, де тіло починає розширюватись.

Вчепившись зубами, Ріккі притиснув спину до червоної глини глечка, щоб зручніше було тримати голову до долу. Мав він не більш хвилинку для нападу і за цей час зробив усе, що тільки міг. Через хвилинку Наґ уже тряс ним з одного боку в другий, як собака стрясає з себе щура. Він кидав його на діл, підкидав угору, кидав униз, але очі у Ріккі були червоні. Він не розчіпляв зубів і терпів усе, звалюючи своїм тілом мильниці, щітки для умивання і стукаючись об бляшані краї ванни. Він усе міцніш та міцніш сціпляв зуби. Переконаний у тому, що Наґ убє його на смерть, він, щоб показати всім честь своєї родини, тільки й бажав, щоб його знайшли із сціпленими зубами.

Ріккі відчув, що в голові йому почало крутитись, все тіло його було понівечене, і йому здавалося, що ввесь він ось-ось розлетиться на шматочки, але раптом щось гримнуло просто під ним: розлягся ніби то вибух грому, гарячий вітер зробив його непритомним, а яскраве полумя осмалило йому волосся. Тедів батько прокинувся від шуму і вистрілив у Наґа із своєї рушниці.

А проте Ріккі-Тіккі не випускав Наґа. Очі його були заплющені, і в цю мить він був цілком переконаний, що вже помер. А проте голова гадюки перестала рухатись, і Тедів тато, знявши з неї Ріккі, промовив:

— Знов мунґос, Агнесо. Маленьке сотворіння і на цей раз визволило нас від смерти.

Потім надійшла Тедова мама, бліда та наляка, і подивилася, що лишилося од Наґа, а Ріккі-Тіккі пішов до Тедової кімнати і довго не міг заснути.

Потрушуючи шерстю та обмацуючи себе, він хотів переконатись, чи не розірваний він справді на сорок шматочків, як це йому здавалося.

Як настав ранок, то Ріккі почував себе так само бадьорим, як і завсігди, і був надзвичайно задоволений із своїх подвигів.

— Поки-що лишається мені покінчити з Наґаїною, але вона гірша пятьох Наґів, а також не знаю, коли вилупляться з яєць її діти. Мушу побачитись із Дарзі, — подумав він.

Не чекаючи на сніданок, Ріккі-Тіккі побіг до кущів тернини. Дарзі сидів на гильці і співав гимн побідникові. Робітник викинув Нагове тіло на купу сміття, і звістка про Наґову смерть облетіла в саду всі закутки.

— Ех, дурна ти чуприно! — грізно промовив Ріккі. — Хіба тепер час співати?

— Наґ умер-умер-умер! — співав Дарзі. — Хоробрий Ріккі-Тіккі вхопив його за голову і міцно тримав її. Високий мужчина приніс рушницю, і Наґ розлетівся на два шматки. Ніколи вже не буде він пожирати моїх дітей.

— Все те правда. Але де Наґаїна? — запитав Ріккі-Тіккі, уважно оглядаючись навкруги.

— Наґаїна надійшла до дірки до спуску води з ванни і покликала Наґа, — співав Дарзі.

— І Наґ зявився на кінці ломаки: робітник настромив його на кінець ломаки і викинув на смітник. Будемо вихваляти подвиг великого червоноокого Ріккі-Тіккі.

І Дарзі набрав у горляночку повітря й заспівав.

— Коли-б я міг дістатися до твого гнізда, то я-б викинув звідтіль усі твої діти! — закричав Ріккі-Тіккі. — Зрозумій, будь ласка, що все добре в свій час. Тобі тепер нічого боятись у власному гнізді, а мені тут далі ще треба буде битись. Пожди і не співай хоч хвилину, Дарзі.

— Слухаю величного і славного Ріккі і спиняю свій спів, — відповів Дарзі. — В чім річ, побіднику страшного Наґа?

— Втретє питаю тебе, де Наґаїна?

— На смітнику, коло конюшні. Вона тужить за Наґом... Ох, який же величний Ріккі-Тіккі із своїми білими зубами!

— Дай спокій моїм білим зубам. Знаєш де, вона поклала свої яйця?

— На грядці динь, у тому кінці, що ближче до стіни, де сонце світить цілий день. Там давно вже вона їх переховує.

— І ти до цього часу мовчав про це? Ти кажеш у тому кінці, що ближче до стіни?

— Ріккі-Тіккі, невже ти маєш ззісти ті яйця?

— Ну, не ззісти, ні! Дарзі, коли ти маєш хоч краплину розуму, лети до конюшні, удай що твоє крило перебите і замани Наґаїну сюди. Мені треба піти на грядку, а коли я піду, то вона побачить мене.

В маленькій, укритій піррячком, головці Дарзі ніколи не могло вдержатись більш одної думки. Він знав, що діти Наґаїни вилупляться з яєць так само, як і його діти, а тому і думав він, що нищити їх не гарно. Ця думка міцно засіла йому в голову, і він не міг думети про щось инше. Але його жінка сягала своїм розумом трохи далі і памятала, що з Наґаїниних яєць вилупляться маленькі кобринята. Вона вилетіла з гнізда, лишивши Дарзі, щоб обігрівав дітий. Він співав далі пісню про смерть Наґа. Його жінка підлетіла до смітника і почала перелітати з місця на місце перед Наґаїною і кричала: „Ой, крило мені перебили! Хлопчик з дому кинув камінь і перебив мені крило"! І вона затріпала крильцями ще дужче, ніж перед тим. Наґаїна піднесла голову і засичала:

(Конець буде).

СЕ Й ТЕ.

НА ВОРОТАХ СЛАВА НЕ ВИСИТЬ.

Ще не багато разів грав Падеревський в Америці, а вже здобув собі не малий розголос.

Після концерту в Клівланді, Огайо, заявив він, що він дістав перед концертом цілий ряд листів зі страшними погрозами, але він мимо сього рішився концерт відправити.

Значить, всі вже знають, що Падеревський не лишень великий музик, не лишень великий політик, але відважний чоловік: не боїться навіть своїх вдячних земляків.

ПОЛЬЩА В АМЕРИЦІ

Щоби забезспечитися на „всякий випадок", відважний музик пішов на концерт в супроводі банди спеціяльно підобраної поліції. Всіх гостий, що входили на концерт, обшукували, чи не мають вони вкритої зброї. Ще одна банда стерегла приватного авта музика.

Словом, учасники концерту почувалися як польські горожани підчас приняття польського президента.

ПІСЛЯ ПЛЯНУ.

Нема що дивуватися, що після зарядження таких средств осторожности концерт відбувся так, як його пляновано.

На салі ніхто не робив ніякого клопоту. Весь гармідер ішов зі сцени.

СТРАХИ НА ЛЯХИ.

Очивидно, що погрози проти Падеревського пусті відгрожування.

Прецінь, Падеревський ще не президентом Польщі, аби його стріляти.

ПРИЄДНУЮТЬ ПРИЯТЕЛІВ.

Як кажуть большевицькі ґазети, в Москві відбувся спеціяльний конґрес комуністичного інтернаціоналу про земельну справу. Після сих ґазет, ціллю конґресу було „воювати для комунізму прихильність дрібного селяньства і зневтралізувати середне".

Так говорив „товариш" Варга при кінці 1922. А тимчасом від самої большевицької революції в 1917 році до сього конґресу на кінці 1922, большевицькі аґенти по всему світу трубіли, що прихильність дрібного селянства для комунізму вже давно „завойована" та що середне селянсьство вже давно „зневтралізоване".

Дивно, якто мало ті большевицькі комісарі памятають, що вони вчора говорили.

А МИ НЕ ПИСАЛИ ВЖЕ ДАВНО?

Доносять з Москви, що до большевицького папи Леніна виїхали з Німеччини чотири знатоки умових недуг.

Невжеж аж чотирох лікарів треба, щоби ствердити що Ленінів ум не в порядку? Чиж 5 літ його панування не вистарчає?

ЯК ВЧЕНИЙ ТО ВЧЕНИЙ.

Нюйорські „Єжедневні" виступили з довжезною статтею про некультурність українських патріотів. Некультурність має полягати на недостачі науки.

Та сказати „науки", се значить не сказати ще нічого. Треба сказати, якої науки. Большевицький письмака видно се знає і пише:

„Кождий провідник національної, чи політичної, чи економічної боротьби мусить мати середне образование в галузях слідуючих наук: 1) Політична Економія — Маркса; 2) Історичний Матеріялізм; 3) Соціольогія; 4) Політична Історія Держав; 5) Курс клясової боротьби і Соціялізм".

Децол!

Спис таких наук появився в „Єжедневніх" на два дни перед Різдвом. Якби так він появився по Різдві, то можнаби розуміти, звідки комуністичний вчений набрав собі в голову таких наук. Хиба, що припустити, що нюйорський „Смольний", довідавшися про скасование різдвяних святкувань в Москві, закропився наперед, на конто будучого свята.

Хиба тим можна пояснити таку несенітницю, як називати політичну економію Маркса галузею науки. Лишень людина, якій двоїться в очах, може говорити осібно про „політичну економію Маркса" та про „історичний матеріялізм" та про „клясову боротьбу".

КОНЕЧНО ПОТРІБНІ НАУКИ?

Що знати і про Маркса, і про історичний матеріялізм, і про клясову боротьбу вартаби кождому, хто береться вести народ, се ні слова.

Що, однак, се не конче потрібно, то видно хочби з приміру редакторів „Єжедневніх", які видають газету гарненько не рухавши Маркса. Одна світоч тої ґазети на публичних зборах признавалася, що він читав ще десять літ тому брошуру Леніна, написану 3 літ тому. А друга світоч знає дуже добре економічні праці... Гінденбурга та економію Брусілова, але Маркса він знає тільки, кілька Маркс його.

ДЗВІНКА ГОЛОВА.

Автор статті про некультурність українських патріотів лишив вирезний слід свого нещастя.

Ціла його статя аж звонить. Там аліянти топчуть „своїми залізними ногами" якогось скромого хробака, потім знов дзонять ланци, далі клянцає большевицька зелізна льоґіка, ще далі соціяльна революція розклеплює на куски ланци грабіжи (бр! страшні ланци), ще далі дзвонять ланци невільництва, вложені французькою буржуазією на якийсь невідомий в географії народ Альберії, ще далі дзвенить щире серце прихильників революції,—словом, авторови дзвонить на всі заставки: в ухах, голові, чолі, чубку, всюди.

Чи такій дзвінкій голові дивуватися, що вона серед тільки дзвонів і не доглупаеться, де саме дзвонить?

В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ ПОВИННА НАХОДИТИСЬ ЧАСОПИСЬ „СВОБОДА".

РУХ У ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Петра і Павла, від. 27 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 14. січня, в галі парохіяльній під ч. 93 Вен Бюрен ул. На порядку нарад важні справи. Довгуючі члени повинні явитись і вирівнати своїх довги. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — І. Лешків, предс.; В. Гладкий, секр.

БРІДЖПОРТ, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59 повідомляє всіх своїх членів, що місячний мітинґ відбудеться в неділю, 14. січня, точно о 2. год. сполудня в церковній галі при 34 Беч ул. Кождий член має прийти на сей мітинґ, бо будеться розавати календарі по отриманню 30 центів від члена. Добра нагода для тих Українців, котрі ще не належать до нашої так богатої організації як У. Н. Союз. Хай прийдуть на сей мітинґ і випишуть себе і діти без вступного до У. Н. Союза і до Товариства. Кождий член повинен прийти на мітинґ на означений час. — М. Гальковия, рек. секр.

ПЛЕЙНС, ПА. Бр. св. Андрія, від. 48, повідомляє, що отсей новий уряд зістав вибраний на 1923 рік: Т. Катулька, предс.; И. Катулька, фін. секр.; М. Нагребецький, кас.; М. Ількін, рекор. секр.; С. Карбовнічак і П. Міцьо, контрольори; Д. Дуць і В. Пропь; І. Куземко, капітан; К. Пех, записник. — М. Ількін, рек. секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сошествія св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів, що на річнім мітинґу вибрано отсей новий уряд на 1923 рік: Л. Благітка, предс.; Н. Броницький, заст.; Т. Левчишин, секр.; Г. Стецій, заст.; І. Сальо, кас.; А. Кобилянський, заст.; Д. Яворський і П. Михайлиця, контрольори; И. Цюник і Т. Марчишин, надзирателі хорих; А. Стецій і Н. Стецула, хорунжі; М. Куріца, капітан. Повідомляю членів, що мітинґ відбудеться 14. січня. Проситься усіх членів, щоб на сей мітинґ явились, бо є важна справа до полагодження. — Л. Благітка, предс.; Т. Левчишин, секр.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Тов. Український Клюб Поступовий, від. 70, подає до відома всім членам місцевим і позамісцевим, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий новий уряд на 1923 рік: С. Гладкий, предс.; П. Кирчів, з. предс.; А. Онисик, секр.; П. Дубовецький, з. секр.; М. Рипка, кас.; П. Пацала, з. кас.; С. Костів і І. Білобрам, контрольори; Д. Павлина і І. Черхавський, заст. контр. Після ухвали річного мітинґу, кождий член обовязаний платити народний податок 25 цнт. місячно. Добра нагода! У. Н. Союз приймає без вступного в січни і в лютім, так дорослих як і дітий. Тож приходіть громадно на мітинґ в суботу, 13. січня і впишуйте свої діти до Молодечого Департаменту У. Н. Союза, бо за 25 цнт. місячно ваша дитина є обезпечена $400. — А. Онисик, секр.

РОЧЕСТЕР, Н. Й. Тов. Вільні Козаки, від. 316, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о год. 7.30 вечером в четвер 11. січня в гали Вільні Козаки під ч. 102 Джойнер ул. На порядку нарад справозданне контрольної комісії за рік 1922, та буде читатись товариський статут. Повідомляється, що сего мітинґу буде приниматись нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Котрий Українець ще не належить до ніякої організації, повинен тепер записатись і вписати свої діти. Користайте з нагоди, бо щоби не було запізно. На рік 1923 вибрано слідуючий уряд: Н. Стрілець, предс.; О. Мачинський, секр.; І. Яніцький, кас.; Н. Кучмий, менаджер, С. Новак, секр. фін.; Н. Кубарич, кас. товариського дому; контрольна ком.; М. Яцула, М. Паньків і В. Ґурянський; надзирателі хор.: Д. Братусь, Т. Куций і В. Байко; начальник стягу: Я. Пригода; прапорщики: К. Білецький, С. Прищляк; господар: Н. Лялька. До Центр. Комітету делегати: І. Хороший, П. Мороз і М. Микитин. До Політичного Комітету делегати: Д. Братусь, Н. Кучмий і В. Федьків. Шкільний комітет товариського дому: О. Луців, І. Романів, І. Гнатків, Д. Братусь, В. Ґурянський. Повідомляєсь що члени записались на бонди Укр. Дому на суму 3850 долярів. Проситься тих членів, що ще не записані, щоби прийшли сего мітинґу та записались. Кождий член повинен приміром дати від себе, бо щоби з Новим Роком розпочати якусь роботу. — Д. Братусь, предс.; В. Ґурянський, секр.

ГАМТРАМК, МИШ. Тов. ім. М. Січинського, від. 146, повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 3. годині попол. в неділю, 14 січня в гали Української Хати під ч. 2240 Грейлінґ ул. Усі члени повинні бути присутними, бо є важні справи. Таксамо днесь до відома усім урядникам бути приготованими, бо старі урядники мають здати справозданне з цілого року а нововибраний уряд на рік 1923 буде відбирати на себе уряд. Ще раз апелюємо до всіх членів прибути на сей мітинґ і привести зі собою сусідів, товаришів, братів або жінки, і впишіть до У. Н. Союза поки пора, бо сей місяць і слідуючий приймаєсь членів без вступу. — О. Нога, предс.; П. Андрушків, секр.

АВОКА, ПА. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 326 подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю 14. січня о годині 2. пополудни на гали де звичайно. На сім мітинґу здасться звіт і будеться приниматн нових членів до товариства і до У. Н. Союза без вступного. Користайте з нагоди, бо такої скоро може не буде. Таксамо подаєсь до відома, що вибрано слідуючий новий уряд на 1923 рік: Н. Колодій, предс.; В. Лісний, з. пр.; С. Сеньків, кас.; Н. Прокоп, з. кас.; Т. Колодій, фін. секр.; І. Сокаловський, рек. секр.; Г. Романишин, П. Бонк і В. Целяш, контрольори; Г. Кричкевич, В. Галух, надз. хорих; Ф. Колодій і С. Шикорський, хорунжі; І. Пашкевич, капітан; М. Бабяк, дверник.

ЮТИКА, Н. Й. Бр. св. Петра і Павла, від. 58 повідомляє всіх своїх членів, що на річнім засіданню вибрано отсей новий уряд на рік 1923: П. Ликтей, предс.; К. Крук, з. предс.; В. Лисогір, секр.; І. Сороковський, з. секр.; М. Кіман, кас.; В. Бойко, з. кас.; Л. Гарматюк і Д. Матвів, контрольори; О. Онищак і С. Круковський, опікуни хорих; О. Кузьо і С. Круковський, хорунжі. Мітинґи будуть відбуватися що другої неділі по першім в Литовській галі під ч. 34 Нкилос ул.

МОНЕСЕН, ПА. На мітинґу бр. св. Петра і Павла, від. 338, вибрано отсей новий уряд на рік 1923: Т. Тарас, пр.; І. Фаль, з. пр.; Г. Лазар, секр.; А. Кузь, з. секр.; В. Драґан, кас.; М. Салак, з. кас.; Ф. Яковський і С. Лабойко, контрольори; Т. Солян, капітан; А. Чайка і І. Крайняк, хорунжі; Т. Солян, М. Коваль і І. Ядчишин, опікуни хорих; П. Проциник, дверник. Рівнож приголошується членам, що слідуючий мітинґ відбудесь 14. січня точно о годині 1. пополудни в гали церковній під ч. 17 Рід Евеню. Всі члени обовязані явитись на сей мітинґ і вирівнати свою залеглість. Члени неявившіся на мітинґу, будуть карані після ухвали, а члени, котрі не вирівнають своїх залеглостий, будуть безуслівно суспендовані. — Т. Тарас, предс.; Г. Лазар, секр.

КЛИФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що звичайний мітинґ відбудеться в неділю, 14. січня в Укр. Школі під ч. 212 Президент ул., Пасейк, Н. Дж. На порядку нарад є товариські справи до полагодження як і балю. Таксамо дається до відома тим членам, що зістали суспендовані на річнім мітинґу за неплаченє місячних вкладок, щоб були ласкаві прийти виповнити свій довг і надалі зістали членами. На річнім мітинґу вибрано слідуючий новий уряд на рік 1923: Д. Лещишин, предс.; П. Дорко, з. предс.; М. Швець, кас.; М. Пипюк, рек. секр.; Г. Яськів, фін. секр. Товариство приймає нових членів до Січи і до У. Н. Союза без вступного. Тож користайте з нагоди, обезпечуйте себе і свою родину заки ще не є пізно, бо в короткім часі може бути вже запізно і ваша рідня може остати без помочи. Члени У. Н. Союза все дістають свою запомогу на час, бо У. Н. Союз се одна забезпека, котра старається всіми силами, щоби як найбільше Українців було в нім забезпечено, а на случай випадку смерти, щоби було кому подбати за сироти, щоби не ходили попід чужі пороги і просили куска хліба. У. Н. Союз допомагає таким сиротам. У. Н. Союз виплатив сотки тисяч на сироти, вдови і каліки. Тож користайте з нагоди, заки ще не є пізно, бо вкоротці можете нарікати самі на себе, або діти на свого батька-матір, що їм неоставили жадної забезпеки. — Д. Лещишин, пред.; М. Швець, кас.; N. Пипюк, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Отсим подається до відома членам тов. Вільність в Америці, від. 172, що на річних зборах вибрано отсей новий уряд: Е. Гузар, предс.; П. Паньчишин, з. предс.; П. Левків, кас.; І. Деревляний, з. кас.; М. Боднар, фін. секр.; Т. Мілещук, рек. секр.; В. Сокирка і Т. Маселко, контрольори; В. Струс і С. Вищцьовський, доглядачі хорих; Т. Мілещук, організатор; Н. Паньчишин, господар галі. З нагоди, що У. Н. Союз приймає нових членів без вступного в протягу трох місяців (в січни, лютім і марті), також і Тов. Вільність в Америці буде приймати через тих три місяці без вступного. При так добрій нагоді взиваємо Українців, котрі бажають організації і спільної народньої роботи, хай приходять на наші мітинґи, а ми радо приймемо. Мітинґи відбуваються в що другу суботу по першім під ч. 217-19 Іст 6-та ул., в У. Н. Домі. — Е. Гузар, предс.; М. Боднар, фін. секр.

БОФАЛО, Н. Й. Бр. св. о. Николая, від. 127, подає до відома своїм місцевим і позамісцевим членам, що на річнім мітинґу вибрано слідуючий уряд на 1923 рік: Т. Кушка, предс.; Д. Кривчук, кас.; Е. Тимкович, фін. секр.; Д. Дубас, рек. секр.; П. Володкаї і І. Когут, контрольна комісія; Ю. Круцько і В. Рудий, доз. хорих; В. Плахта і Н. Кіналь, хорунжі; И. Ковалевич, дверник. Заразом подається до відома, що місячний мітинґ відбудеться 21. січня, на галі парохіяльній, зараз по Службі Божій. Проситься, щоби кождий член ідучий на той мітинґ, привів зі собою нового члена. Будеться приймати нових членів як до У. Н. Союза так і до братства без вступного, отже до діла! Свій до свого! — Е. Еникович, секр.

КАРНЕҐІ, ПА. На річнім мітинґу тов. ім. Тараса Шевченка, від. 384 вибрано отсей новий уряд на 1923 рік: П. Карабін, предс.; І. Стехна, з. предс.; Д. Яворський, секр.; П. Кізик, з. секр.; С. Судяк, кас.; І. Козар, з. кас.; контрольна комісія: І. Яворський і Т. Бовтач; доглядачі хорих: В. Турко і І. Остафій; хорунжі: А. Тварок і Ю. Тилавський.

НЮАРК, Н. ДЖ. Бр. св. Івана Хрестителя, від. 76 повідомляє, що надзвичайний мітинґ відбудеться о 8. годині вечером в суботу, 13. січня в гали Української Школи під ч. 93 Вен Бюрен ул. На порядку важні справи до полагодження на котрі кождий член має явитися. Неявившийся член заплатить кару 1 дол., а урядник 2 дол. — П. Романишин, предс.; О. Лисак, секр.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ

СТЕФЦЯ І ІВАСЬ ЮРДИГА просять отсею дорогою свого тата щоб прийшов до дому. Тату, ми плачемо за тобою, прийди, і не лишай нас. Я, Стефця, не можу спати. Стефця і Івась Юрдига, 1407 Amsterdam Ave., New York, N. Y. 6-11